

detský čin roka

DETSKÝ ČIN ROKA 2015

15. ROČNÍK PROJEKTU
sa koná pod záštitou prezidenta
Slovenskej republiky
Andreja Kisku

**ZAPOJTE SA
DO DETSKEJ POROTY!**
PODPORIŤ DOBRÝ SKUTOK
ROVESNÍKOV JE TIEŽ
VEĽKÝ ČIN!

15. ročník projektu sa koná
pod záštitou Ministerstva
školsťva, vedy, výskumu
a športu

www.detskycin.sk

Generálny partner:

Nadácia
Orange

Mediálny partner:

Partneri:

Dixit

PROJEKT DETSKÝ ČIN ROKA OSLAVUJE 15 VÝROČIE

Projekt Detský čin roka oslavuje 15 výročie

Máme spolu s Vami za sebou neuveriteľných 15 rokov.

Bilancujeme, pozeráme sa dozadu, čo sa nám podarilo a uvažujeme o tom, ako ďalej pokračovať.

Projekt sme realizovali 12 rokov ako Agentúra Poppins, s.r.o.

Veľká vďaka patrí spoločnosti Whirlpool Slovakia, ktorá projekt podporovala ako svoj komunikačný projekt, bola jediným finančným partnerom a bez ich finančnej podpory by projekt nemohol fungovať.

V roku 2011 sme založili Občianske združenie Detský čin roka a začala sa úplne nová etapa projektu. Bohužiaľ, už bez spoluzakladateľky projektu, Sašky Fischerovej. Saškin vklad do projektu je nezastupiteľný a v realizácii projektu pokračujeme aj na Saškinu počesť.

Potvrdilo sa nám, že projekt svojím zameraním patrí do tretieho sektoru.

Pre nás, organizátorov, je to síce oveľa náročnejšie udržať projekt pri živote a vedieť ho profesionálne organizovať s minimálnym rozpočtom, ktorý sa nám náročnou fundraisingovou prácou podarí získať. Na druhej strane máme možnosti projekt slobodne dotvárať a obohacovať o aktivity, ktoré považujeme za zmysluplné.

Počas troch rokov realizovania projektu ako občianske združenie sa nám podarilo vniesť do projektu zaujímavé nové aktivity:

- vytvorili sme novú kategóriu Malý Veľký čin – Cena Sašky Fischerovej, venovanú malým ale dôležitým každodenným skutkom
- realizujeme online hlasovanie pre dospelých v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk
- vytvorili sme pedagogickú príručku pre učiteľov Škola dobrých skutkov na základe tém ISCEDU a listov detí
- realizovali sme projekt Dobrý nápad 2015
- pravidelne medializujeme príbehy o dobre vďaka našim mediálnym partnerom

Veríme, že tieto nové aktivity oceňujú deti, pedagógovia i verejnosť.

15 rokov je dlhý čas. Naša spoločnosť sa mení, len si spomeňte, milí čitatelia tohto príhovoru, kde ste boli vy pred 15 rokmi... ale jedna dôležitá hodnota zostáva a to potreba a túžba detí, aby dobro zvíťazilo, aby sme našli cestu k sebe, vedeli a chceli pomáhať ľuďom a ochraňovať prírodu.

Počas 15 rokov viac ako milión detí čítalo stovky rôznorodých skutočných príbehov o nezištnej pomoci, podpore, pochopení, spolupatričnosti, iniciatíve, odvahe a láske. Veríme, že si zobrali do srdiečka to dobré, čo príbehy prinášali.

Dnes často stretávame mladých dospelých, ktorí sa nám prihovárajú, chcú pomáhať a ďakujú za to, že si mohli príbehy iných detí ako školáci prečítať, inšpirovať sa, zobrať si ich za svoj vzor. Mnohí z nich si dokonca konkrétne príbehy pamätajú. Títo mladí ľudia si dobro z detských príbehov doniesli do dospelosti. To nás mimoriadne teší, dodáva nám silu a vieru v to, že má zmysel v projekte pokračovať.

Projekt Dobrý nápad 2015 je oslava nášho výročia.

Každý rok robia deti veľa dobrých skutkov a majú mnoho dobrých nápadov ako pomôcť. Pri príležitosti 15. výročia projektu sme motivovali vybrané školy, aby sa inširovali dobrým skutkom Davida Hrdličku zo ZŠ Tbiliskej v Bratislave, nominovaného v roku 2014. A tak 12 základných škôl pripravilo zbierku hračiek a darovalo ju do miestneho zdravotného strediska, ordinácie či nemocnice alebo na iné verejné miesto pre deti. Viac informácií o projekte nájdete na našej webstránke.

Hodnotným príspevkom k oslave je aj dokumentárny film, pripravovaný v spolupráci so Slovenskou televíziou. Film je venovaný fenoménu dobra v spoločnosti a deťom, ktoré dobro podporili.

Ďakujeme všetkým deťom a pedagógom, ktorí projekt počas 15 rokov podporovali. Bez vás by projekt nemohol existovať a práve vy ste súčasťou toho neviditeľného, ale mimoriadne silného a zmysluplného prepojenia s dobrom, ktoré spoločne žijeme.

*Saša Broadhurst – Petrovická, spoluzakladateľka projektu a štatutár OZ Detský čin roka
Magdaléna Fábryová, koordinátor projektu*

DETSKÝ ČIN ROKA 2015

Milí pedagógovia, milé deti!

Tešíme sa, že aj v tomto roku máte v rukách malú brožúrku plnú silných a skutočných príbehov o dobre. Môžete čítať o schopnosti detí postaviť sa za správnu vec a o ich prirodzenej sile a múdrosti, ktoré ich vedú tam, kde je potrebné pomôcť ľuďom i prírode.

Výber nominovaných príbehov

V roku 2015 sme dostali správy o **5265** skutkoch detí i kolektívov.

Projekt žije svoj vlastný život na školách a často nám posielate už iba výber zo školských kôl. Tento rok sme dostali veľa krásnych príbehov o finančných zbierkach, ktoré pomáhajú tam, kde je to potrebné. Detská potreba pomáhať je otvorená aj do sveta a dostali sme veľa listov o pomoci do zahraničia.

Príbehy, ktoré boli v užšom výbere na nomináciu, sa nám zdali rovnako zaujímavé a je nám vždy veľmi ľúto, že môžeme vybrať iba limitovaný počet. Aj preto opäť pripravíme krátky výber, s ktorým sa budete môcť zoznámiť na našej webstránke.

Radi by sme pripomenuli, že projekt nechápeme ako súťaž, ale ako možnosť motivovať deti k pozitívnym hodnotám. Deti su skutočnými hrdinami a vzormi pre iné deti a cez ich príbehy sa učia rozpoznať, čo je dobré a správne.

Veríme, že aj tento rok budú vybrané príbehy inšpiráciou pre deti i vás.

ĎAKUJEME všetkým deťom, ktoré urobili dobré skutky.

ĎAKUJEME deťom, učiteľom, rodičom, kamarátom, súrodencom, spolužiakom, susedom, známym i neznámym, ktorí sa rozhodli podeliť o svoje stretnutia s dobrými skutkami iných detí a podporili tak myšlienku dobra a spolupatričnosti.

AKO PREBIEHA HLASOVANIE

Paralelne prebiehajú dve hlasovania.

Detská porota

- Do škôl zasielame brožúry s nominovanými listami. Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v kategórii Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin. Práve Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský Čin roka 2015.
- Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2015.
- Prečítajte si s deťmi o dobrých skutkoch, zapojte sa do detskej poroty a pridajte hlas tomu, ktorý považujete za najcennejší.

Online anketa pre verejnosť v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk

Anketu pre verejnosť organizujeme predovšetkým pre dospelých, ktorí touto formou môžu prispieť na projekt, podporiť dobro a hlavne sa inšpirovať dobrými skutkami detí. Jeden skutok za všetky kategórie, ktorý získa najväčšiu podporu verejnosti, dostane ocenenie Cena ĽudiaĽuďom.sk

S pravidlami ankety hlasovania sa môžete oboznámiť priamo na portáli **ĽudiaĽuďom.sk** alebo prostredníctvom webstránky **DetskyCin.LudiaLudom.sk**
Ďakujeme.

Tešíme sa na Vaše hlasy.

PRAVIDLÁ DETSKEJ POROTY

Súčasťou detskej poroty sa môžu stať žiaci základných škôl, špeciálnych základných škôl a primy až kvarty osemročných gymnázií tým, že sa zapoja do hlasovania.

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v Cene Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin.

Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2015. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu Detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2015.

Každá škola, ktorá sa zapojila do ankety a ktorej žiak bude ocenený v jednej z kategórií, získa vecný dar. Každá škola, ktorá sa zapojí do detskej poroty, bude zaradená do žrebovania o vecný dar.

Výber skutkov do každej kategórie pripravila výberová komisia v tomto zložení:

PaedDr. Mária Tekelová, zástupca Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR

Prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Ústav humanitných štúdií

Mgr. Halka Marčeková, scenáristka programov pre deti

Patricia Jariabková, moderátorka

Ľubica Zelizňáková, psychológ – LVS Bratislava

Saša Broadhurst-Petrovická, koordinátorka projektu

HLASOVANIE

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému zo skutkov v každej zo šiestich kategórií a tiež v Cene Sašky Fischerovej – Malý veľký čin.

1. ZÁCHRANA ŽIVOTA

2. POMOC V RODINE

3. POMOC ROVESNÍKOM

4. POMOC ĽUĎOM

5. POMOC PRÍRODE

6. DOBRÝ NÁPAD

CENA SAŠKY FISCHEROVEJ – MALÝ VEĽKÝ ČIN

Svoje hlasovanie zaznamenajte na hlasovací lístok, vzor ktorého nájdete v tomto materiáli.

Prosíme pedagógov a žiakov, aby zasielali hlasovacie lístky najneskôr

do 27. novembra 2015 na adresu: OZ Detský čin roka, Ševčenkova 21, 85101 Bratislava

Hlasovať môžete aj **na www.detskycin.sk**

I. kategória: ZÁCHRANA ŽIVOTA

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Odvaha, risk, rozvaha
- Zodpovednosť a následky
- Normy, zásady, dodržiavania pravidiel
- Duchapřítomnosť, samostatnosť, spolupráca
- Hodnota ľudského života
- Vedieť podať prvú pomoc
- Skúška charakteru v krízovej situácii
- Hodnoty: skromnosť, nezištnosť, obetavosť

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII ZÁCHRANA ŽIVOTA

Záchrana ľudského života / list A

Deviatačky Patrícia a Klaudia zachránili život 82 ročnej žene

„Deviatačky Patrícia a Klaudia čakali na autobusovej stanici ako každý iný deň. Každodenné čakanie na autobus sa však zrazu zmenilo na boj o život. Zapríčinila to 82-ročná žena, ktorá sa zapotácala a spadla na zem. Pri páde si ešte udrela hlavu o roh budovy. Nikto si to ale nevnímal, každý sa ponáhľal... Patrícia a Klaudia však nespanikárili a správne zareagovali. Rýchlo si premietli, čo im hovorili záchranári na prednáške prvej pomoci a začali konať. Pribehli k žene, opatrne jej zdvihli hlavu a pozreli sa, či náhodou nekrváca. Nekrvácala. Uvoľnili jej šatku, rozopli bundu, nahmatali pulz a skontrolovali dýchanie. Klaudia jej zaklonila hlavu. Okolo išlo dievča, ktoré im pomohlo a zdvihlo žene nohy. Hlava síce nekrvácala, ale keďže žena bola v bezvedomí a prestávala dýchať, začali s masážou srdca. Medzitým Klaudia zavolala záchranku. O niekoľko minút prišla záchranka a ženu previezli do nemocnice. Patrícia a Klaudia poskytli žene odbornú prvú pomoc, čo skonštatovali aj záchranári... Starenka prežila, čo osobne prišiel do školy na druhý deň oznámiť lekárom záchranár, ktorý sa zároveň dievčatám poďakoval. Ak by dievčatá správne nezareagovali a nezačali s oživovaním, žena by nemala šancu... Rozhodnosť dievčat však žene zachránila život.“

List napísala Miriam Jackaninová, žiačka 8. triedy, Spojená škola, zložka ZŠ, Centrálna 464 Svidník, Skutok vykonal: Klaudia Sokolová a Patrícia Pavelčáková v šk. roku 2014 / 2015, žiačky 9. triedy, Spojená škola, zložka ZŠ, Centrálna 464 Svidník

Záchrana ľudského života / list B

Peter duchapřítomne zachránil život kamarátovi Jakobovi pri epileptickom záchvate

„Bol pekný slnečný deň. Prišiel som zo školy a tešil som sa na môjho dobrého kamaráta Peťa.

Nebol v škole a prišiel si po úlohy. Tak som teda utekal za mamou, aby mi dala slovníček s úlohami. Schytil som ho a rozbehol sa späť. Keď som bol pri Peťovi, odrazu sa niečo so mnou začalo diať. Už len z rozprávania mamy som sa dozvedel, čo sa mi vlastne stalo. Začalo sa mi triasť celé telo, ruky aj nohy. Povedali mi, že som ostal celý modrý. Dostal som silný epileptický záchvat. Prvý. Ale môj kamarát Peťo nestratil duchapritomnosť a aj keď mal určite obrovský strach, lebo nevedel, čo sa deje, utekal ako len vládal za mojou mamou aj starými. Vlastne mi zachránil život, lebo rýchlo zavolať pomoc. Som mu za to vďačný a mám ho rád.“

List napísal Jakub Donoval, v šk. roku 2014/2015 žiak 2. triedy, skutok vykonal Peter Miška, v šk. roku 2014/2015 žiak 2. triedy, ZŠ Sama Cambela, Školská 14, Slovenská Ľupča

Záchrana ľudského života / list C

Lukáš podal prvú pomoc babke, ktorú poštípala včela

„Môj dedko má včely. Má asi desať úľov. Dedko s babkou raz vydúvali med. Ja som bol zvedavý, ako sa to robí, tak som sa prišiel pozrieť. Babka mala na včely alergiu, ale aj tak pomáhala dedkovi. Keď išiel dedko po ďalšie rámčeky, babku, aj keď bola chránená, poštípala jedna včielka. Videl som, ako si babka sadla a zrazu ľahla na lavičku. Vedel som, že je zle. Bežal som dnu a v babkinej izbe hľadal injekciu proti alergii. Našiel som ju a vybehol som von k babke. Videl som jej na ruke červený fliačik a babke už bolo zle. Neváhal som a dal som jej injekciu. Po chvíli sa babke uľavilo. Už o pár hodín si ani nespomenula pri svojej práci, že ju uštipla nejaká včielka. Ale ja som si uvedomil, že tých pár ďalších hodín a ďalšie chvíle v živote už nemusela zažiť, keby nemala rýchlu pomoc. Babka mne, dedkovi a celej rodine sľúbila, že prácu so včielkami nechá len na dedkovi. Bola na mňa hrdá, že som jej tak rýchlo pomohol a odvtedy ma volá „Môj malý záchranca.“ Som na to hrdý, mám z toho dobrý pocit, ale v tej chvíli som sa veľmi bál. No keď ide o život aj strach sa prekoná.“

List napísal a skutok vykonal Lukáš Buzogán, v šk. roku 2014/2015 žiak 5. triedy, Súkromná spojená škola EES, Solivarská 28, Prešov

Záchrana ľudského života / list D

Filip s kamarátmi zachránili suseda s poranenou tepnou

„Filip je žiak 5. triedy. Pred necelým rokom mu zomrel otec, stará sa o neho iba mama, ktorá je zamestnaná, takže Filip veľa času trávi s kamarátmi. To sa podpisuje aj pod jeho správanie, ktoré je často na hranici únosnosti. Denne sa dostáva do slovných aj fyzických potýčok so spolužiakmi, nemá problém drzým spôsobom reagovať na dohováranie učiteľov. Práve v tom čase navštívila školu jedna pani, ktorá nám svojou správou vyrazila dych. Filip zachránil život! Ako sa to vlastne stalo? Jeden pán pri vchádzaní do paneláku nešťastne spadol, poranil si ruku a hlavu. Ešte sa stihol dostať do vestibulu paneláku a tam odpadol. Filip spolu s dvomi kamarátmi nezáváhali ani sekundu. Jeden z nich držal dvere, aby sa záchrana vedela dostať k zranenému. Filip s ďalším kamarátom kričali, že treba zavolať záchranku. Bohužiaľ, mnohí ľudia z okien sa len nečinne prizerali. Našťastie, volanie začula pani, ktorá nás informovala. Zavolała záchranku,

prišli aj policajti a zástupcovia Slobody zvierat, keďže pán mal so sebou vlčiaka, o ktorého sa bolo treba postarať. Záchranári sa vyjadrili, že Filip s kamarátmi zachránili pánovi život. Mal totiž preťatú tepnu, a keďže mal slabú zrážanlivosť krvi, záchrana prišla v poslednej minúte. Podľa svedectva boli chlapi veľmi vystrašení, bledí ako krieda, ale aj napriek tomu sa zachovali naozaj statočne. Zistili sme to, čo sme vlastne tušili – že Filip má napriek často nezvládateľnému správaniu veľmi dobré srdce. A to si zaslúži pochvalu.”

List napísala Mgr. Margita Škutová, pedagóg, skutok vykonal Filip Štifner, v šk. roku 2014/2015 žiak 5. triedy, ZŠ Andreja Kmeťa, Ul. M.R.Štefánika 34 Levice, Mária Šebian, v šk. roku 2014/2015 žiak 6. triedy, II. ZŠ Ulica sv. Michala 42 Levice, Matej Miček, v šk. roku 2014/2015 žiak 3. triedy IV.ZŠ Pri Podľuzianke 6 Levice

Záchrana ľudského života / list E

Chlapci zachránili kamaráta, ktorý spadol do výťahovej šachty

„Chlapci sa hrali na skrývačky v bytovke, ktorá už bola pred zrúcaním .Vonku sa zvečerievalo. Chlapci pobehovali po poschodiach. Na 4. poschodí sa im zdalo, že akási handra spadla do výťahovej šachty. V tom okamihu začuli krik, zahliadli tvár a videli, ako Tomáško pri páde do výťahovej šachty naráža na železnú konštrukciu vo vnútri šachty. Utekali dolu schodmi do pivnice. Tomáško ležal v šachte na kope odpadkov a kričal: „Viktor, Gabo, pomôžte mi!“. Viktor zoskočil do šachty. Tomáška s si položil na ruky a zdvihol ho a Gabo ho vytiahol za ruky. On kričal a plakal. Tam už bola Tomáškova babka a spolu so susedom z 5. poschodia zavolali RZP a oni privolali políciu. Chlapci sú príkladom pre všetky ostatné deti. Pre mňa sú hrdinami a ich pohotové jednanie zachránilo Tomáškovi život. Právom im patrí prejav uznania.”

List napísala Mgr. Eva Dedinová, pedagóg, skutok vykonal Viktor Dezider Dani a Gabriel Horváth, v šk. roku 2014/2015 žiaci IV. B triedy SZŠ Galatická 9 Košice

2. kategória: POMOC V RODINE

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Každodenné povinnosti v domácnosti, delba práce
- Docenenie rodičov, úcta k ich práci
- Láska a rešpekt voči jednotlivým členom rodiny
- Vzťah k starým rodičom – čo všetko pre nás urobili a čo môžeme urobiť my pre nich
- Pocit zmysluplnosti našich skutkov voči najbližším
- Spoluzodpovednosť a spolupatričnosť v rodine
- Schopnosť a ochota zastúpiť dospelých členov rodiny v krízových situáciách
- Lenivosť – schopnosť ju prekonať
- Dobrý skutok – čo je samozrejmý a čo hodné ocenenia

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC V RODINE

Pomoc v rodine / list A

Nikola sa obetavo starala o svoju babku

„Mala som babku, ku ktorej som mala veľmi blízky vzťah. Bola plná života, sebestačná až do dňa, keď sa jej na jednej nohe vyhodila jedna ranka. Namiesto toho, aby sa hojila, tak sa začala rozširovať. U doktorky jej stanovili diagnózu – Bercov vred. Chodila som vtedy do piatej triedy a mala som jedenásť rokov. Najskôr sa o babku starala moja mama. Zo začiatku sa držala, ale po čase zlé znášala pohľad na otvorenú ranu. Ja som mala túžbu stať sa zdravotnou sestrou. Mamu to príjemne prekvapilo, ale neverila tomu, že to dokážem. Ale dni ubiehali a potom týždne a ja som to zvládala. Zo začiatku som babke menila obväz iba jedenkrát za deň. Po čase sa rana zväčšovala a infekcia sa preniesla aj na druhú nohu. Babka pri chôdzi mala bolesti a tak sa nakoniec upustila a prestala chodiť. Bolo to pre mňa veľmi ťažké obdobie. K bercovým vredom sa pridali ešte aj preležaniny, následkom stáleho ležania, ktoré bolo treba každý deň ošetrovať a čistiť dezinfekčným roztokom, čo bolo pre babku veľmi bolestivé. Nevadil mi pohľad na otvorené a mokvajúce rany, ale čo mi vadilo a zle som znášala bol krik, keď som babke čistila dezinfekčným roztokom rany. Nakoniec sa kvôli zlému zdravotnému stavu dostala do nemocnice, kde zomrela. Starosť o babku nebola jednoduchá. Nemala som toľko času, ako moje rovesníčky, nesedela som pri televízore, alebo počítači, ale aj tak mi babka dala veľa. Aj keď bola chorá a nevládna dala mi to, čo môže dať iba starý človek, ktorý už všeličo zažil a skúsil. Počas starania sa o ňu mi rozprávala príbehy z kníh, ktorá sa nazýva „ŽIVOT.“ Aj keď už nie je medzi nami, v mojom srdci má miesto, ktoré nikto iný nemôže nahradiť.“

List napísala a skutok vykonala Nikola Mikocziová, v šk. roku 2014/2015
žiacka 8. ročníka, ZŠ s MŠ Skalité-Kudlov 871

Pomoc v rodine / list B

Sofia pomáhala otcovi po ťažkom pracovnom úraze

„Môj ocino mal v robote pracovný úraz. Odrezal si z ruky a musel ísť na operáciu. Dávali mu na ranu náhradnú kožu z laktá. Ocino mal ruku dlho zaviazanú a veľmi ho bolela. Bol doma dva mesiace a nemohol nič robiť. Ani sa najesť, ani obliecť a už vôbec si nedokázal zaviazať šnúrky na topánkach. Preto som sa snažila vo všetkom mu pomáhať a byť pre neho oporou. Pomáhala som mu s oblečením, umývaním, máčala som mu ruku v repíku. Aby som mu krátila dlhé chvíle, čítavala som mu vtipy a hrali sme sa spolu spoločenské hry. Čas ubiehal a ruka sa ocinovi pekne hojila. Keď išiel po dvoch mesiacoch na kontrolu k lekárovi, ruka už bola úplne v poriadku a ocina vôbec nebolela. Ocko ma pochválil, pobožkal ma, poďakoval mi za všetko a opäť nastúpil do práce.“

List napísala a skutok vykonala Sofia Repková, v šk. roku 2014/2015
žiacka 4. triedy, ZŠ Partizánska 6, Bánovce nad Bebravou

Pomoc v rodine / list C

Lívia pomáhala s opaterou o babku s ťažkou diagnózou

„Lívia je žiačka 6. ročníka, veselá, milá, usmiata. Niekedy však tieto emócie zatieni smútok a plač. Bohužiaľ často vnímame deti cez to, čo vedia a nevedia, aké majú vyučovacie výsledky a nevieme, čo všetko sa skrýva za ich „negatívnymi prejavmi.“ Nevieme čo cítia, prežívajú, ani to, čo dokážu urobiť a zvládnuť mimo vyučovania, ako fungujú v rodine. Takým príkladom je práve Lívia, o ktorej som tiež tak málo vedela. V súčasnosti nosí v sebe smútok za babinkou, ktorá dlhé roky trpela na sklerózu multiplex, bola pripútaná na lôžko a žila práve v Livkinej rodine. Už ako malé dievčatko pomáhala pri drobných sebaobslužných prácach, hygiene, kŕmení a pod. Ráno, skôr ako išla do školy, bežala do izby, úsmevom a potešením odhrnula závesy na okne a s veľkou radosťou sa zvíkali. Babina zvykla povedať: „Prišlo za mnou moje slniečko“. Ale to bol len začiatok dňa, pomohla, čo bolo potrebné pri jej diagnóze, utekala do školy, potom na tréning a keď prišla domov, prvá cesta viedla k babinke, podelila sa o zážitky zo školy aj z lodenice, kde trávi na tréningoch veľa času. Lívia každý deň pomáhala mamine s opaterou, robila také veci, ktoré sú možno nepríjemné aj pre dospelých – kŕmila ju, umývala, polohovala a keď bolo potrebné aj tie najnepríjemnejšie úkony. A všetko robila s veľkou láskou a babina to cítila. Nikto, ani spolužiaci nevedeli, čo všetko ona dokáže urobiť, koľko empatie a pochopenia pre potreby iných sa v nej skrýva. Sama nechápe, prečo o tom chcem napísať, vraj to nie je nič výnimočné. Výnimočné možno nie, ale vzácné práve v dnešnej dobe, keď sa mnohí na starých a chorých pozerajú ako na príťaž. Priznám sa, že tento skutok, ktorý sa odohrával za múrmi ich bytu, prekvapil aj mňa a je inšpiráciou do ďalšej práce s deťmi.“

List napísala Mgr. Darina Bučková, pedagóg, skutok vykonala Lívia Vrecková, v šk. roku 2014/2015 žiačka 6. triedy, ZŠ Pribinova 123/9, Nováky

Pomoc v rodine / list D

Sluchovo postihnutý Andrej pomáha mame na vozíčku

„V nákupnom centre som stretla nášho žiaka. Nieže obyčajne stretla, on mi priam udrel do očí. Prečo Andrej nie je prihlásený do projektu? Tlačil invalidný vozík so svojou mamou a spoluobstarávali nákupy. Andrej je deviatak z Nitry. Sám je zdravotne postihnutý – trpí sluchovou poruchou od narodenia. Ako malý musel navštevovať špecializovanú MŠ v Nových Zámkoch, nespočetné vyšetrenia, rodičia mali pred sebou dilemu – naučiť ho posunkovú reč, alebo ...nakoniec ho integrovali medzi zdravé deti a zvláda to perfektne. Má vynikajúce študijné výsledky, jeho prospech je vždy na výbornú. Je skromný, slušný, pozorný, kamarátsky. A prečo o ňom píšem? Nevykonal jeden skutok – on ich koná denne hneď niekoľko – pomáha mame ťažko postihnutej chorobou, sprevádza alebo vozí ju tam, kde treba, zaobstará nákupy a popri tom sa učí na samé jednotky. Ak ide okolo Vás, usmieva sa, v triede ho nikto nepočul sťažovať sa na osud, je milý k spolužiakom, nevyhovára sa na zlý sluch, alebo, že včera musel niečo doma... Jeho choroba a mamina choroba

trvajú už dlhé roky, napriek tomu nezaliezol do ulity, vzdeláva sa, študuje a pomáha. Okrem toho perie, vysáva, pomáha starej mame v záhrade. Ako malý prváčik sa musel vyrovnat' s tým, že nielen o neho sa treba starať, chodiť po logopédiách a iných odborných vyšetreniach... ale že mama, tá najdrahšia bytosť má svoj veľký problém menom Nádor na mozgu. Po viacerých operáciách sa jej stav nezlepšil – zostala odkázaná na pomoc invalidného vozíka. Ale je bojovníčka, rehabilituje, učí sa chodiť. Pred Andrejom rodičia nič netajili, od začiatku vedel, o čo ide. Nevadilo mu namiesto hier s kamarátmi sedieť pri mame v nemocnici. Keď jej bolo lepšie, tak sa spolu učili. Po mame získal úžasnú bojovnosť a usilovnosť. Keď videl, ako bojuje ona, bola to výzva pre ťažko sluchovo postihnutého chalana, aby životu ukázal, ako to zvládne. S mamou tvoria nerozlučný pár, radi chodia na prechádzky do parku alebo do kníhkupectiev. Jeho denno-denná opatera mamy, starostlivosť o domácnosť – a popri tom vynikajúci školský prospech, slušná výchova, úcta k hodnotám, ľudskosť – tam vidím potrebu oceniť Andreja. Andrej dospel oveľa skôr ako jeho rovesníci.“

List napísala Erika Pisarciková, pedagóg, skutok vykonal Andrej Babin, v šk. roku 2014/2015 žiak 9. triedy, ZŠ Topoľová 8, Nitra

Pomoc v rodine / list E

Andrea sa v nemocnici venovala svojmu chorému strýkovi

„V mojej rodine pomáham skoro stále, ale táto pomoc bola najlepšia. Pomáhala som svojej mame a starkej, ale aj celej rodine, starať sa o môjho strýka, ktorý mal rakovinu. Bolo to ťažké a smutné, pretože som videla, ako sa trápi. Preto som sa o neho starala, rozprávala som sa s ním, naprávala mu vankúš, chodila s rodičmi a bratom za ním do nemocnice na návštevu. Rada som sa o neho starala.“

List napísala a čin vykonala Andrea Strigáčová, v šk. roku 2014/2015 žiačka 7. triedy, ZŠ s MŠ Školská 1575, Hriňová

3. Kategória: POMOC ROVESNÍKOM

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Integrácia zdravých a postihnutých detí
- Ľudské práva
- Zastať sa slabšieho
- Schopnosť rozlíšiť dobré a zlé
- Hodnota priateľstva a schopnosť obetovať sa a podeliť sa
- „Hanba“ robiť dobré skutky, „frajerina“
- Vedieť sa v kolektíve spojiť pre dobrú vec
- Hodnota slova ĎAKUJEM

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC ROVESNÍKOM

Pomoc rovesníkom / list A

Kolektív deti zorganizoval zbierku na pomoc rovesníka Tomáška

„...Chcela by som zapojiť do projektu „Detský čin roka“ celú ZŠ M. Rázusa vo Zvolene. Myslíme si aj s Tomášom, že ich čin je o to ľudskejší, že sa zapojili všetci žiaci aj pedagógovia školy.

Mária Hlaváčová a Tomáško, Fr. Kráľa 1616/66, Žarnovica

„Začalo sa to na hodine etickej výchovy, keď sme sa rozprávali, na čo by sme mali využiť 1 euro. Nášho spolužiaka napadlo, že by sa mohlo darovať niekomu, kto by potreboval pomoc v núdzi. Ale iba jedno euro by asi nikomu nepomohlo. Bolo by treba zorganizovať zbierku... hovorili sme o tom, že zdravie je to najdôležitejšie, čo máme a my zdraví by sme mali pomáhať chorým. A tak sme sa dohodli, že tento nápad s pomocou v núdzi sa pokúsime naozaj zrealizovať a nielen o tom hovoriť. Z portálu ĽudiaĽuďom.sk sme sa rozhodli pomôcť 14-ročnému chlapcovi Tomášovi, ktorý má celkom 16 diagnóz a žije so svojou starou mamou, ktorá je po rakovine. Po vytvorení plagátu a rôznych dôležitých papierov náš projekt vznikol. Podelili sme si úlohy. Začali sme rozhlasovou reláciou, potom sme v jednotlivých triedach prezentovali náš zámer a rozdali lístočky, na ktorom boli uvedené komu a prečo by sme chceli pomôcť aj s návratkou, kto by chcel prispieť aj s vyznačenou sumou. Akcia prebehla na celej škole. Na začiatku sme ani nedúfali v taký veľký úspech. Až keď pribúdalo viac peňazí, začalo nás hriať pri srdci. Postupne sa k nám pridávali aj niektorí učitelia. Bolo vidieť, ako nám držia palce. Celková suma našej zbierky sa vyšplhala na neuveriteľných 893 E. Ani vo sne sme nedúfali, že toľko vyzbierame. Pevne veríme, že Tomáškovi a jeho starej mame naša zbierka aspoň na čas pomôže. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli hoci aj malou sumou. Peniaze sme uložili na účet cez poštovú poukážku, ktorú nám poskytla stará mama a Tomáško by nás mal prísť pozrieť do našej školy.“

List napísal a skutok vykonal kolektív žiakov, v šk. roku 2014/2015 žiaci ZŠ M. Rázusa 1672 Zvolen, kolektívny skutok potvrdil tím darcovského portálu ĽudiaĽuďom.sk

Pomoc rovesníkom / list B

Deti pomáhajú spolužiakovi Kubkovi s DMO

„Pred štyrmi rokmi mali do našej školy prestúpiť trojičky, jedno z tých detí má mozgovú obrnu a mamička by chodila s dieťaťom na vyučovanie. ...Za útlou maminkou vošla drobná Janka, za ňou Danka a v tom to prišlo. Za pomoci starého otca vošiel Kubko. Zoznámili sme sa. Rozplakala som sa, mamka tiež a Kubko so sestričkami bol prijatý na našu školu... A tu sa začína príbeh: Bubo Kubko nebehal sám. Keď sa niekam presúval, tak mu to najlepšie išlo po štyroch. Deti boli asi prvú prestávku prekvapené a potom to začalo a pokračovalo ďalších tri a pol roka. Predbiehanie v tom, kto bude Kubkovi pomáhať, kto bude Kubkovi vybaľovať desiatu, kto ho nakrími keď mal jogurt, kto mu nachystá knihy, kto bude držať zmrzku, aby sa mu podarilo úspešne lízať... Dievčatá ho častokrát zaviezli na toaletu bez toho, aby ma požiadali o pomoc, umyli mu ruky. A tie hry! Zabávali ho, aby to bolo jemu prirodzené, častokrát mu až doteraz robievali „opičky“, len

aby ho pobavili. Bola som v šoku a dojatá. Boli neuveriteľní. Keď Kubko prišiel z inej školy, nepísal, čítal slabúčko. Mal prepadnúť a odporúčali ho na špeciálnu školu. Pokúsili sme sa o iný systém a zabral. A čo s tým má spoločné hrdinský čin detí zo štvrtjej bē? Každý jeden Kubkov úspech, keď aj nepatrný až doteraz odmieňali potleskom, až ováciami. Bol to preňho hnací motor pri jeho neuveriteľnej snahe učiť sa. Dievčatá majú v sebe asi prirodzený materský cit, tak to som ešte brala. Ale keď som počas tých štyroch rokov sledovala chlapcov, ako im Kubko nie je ľahostajný, ako vždy mu boli oporou. A to mali 7, 8, 9 rokov. Kubko potreboval špeciálnu lavicu. Polohovateľnú. Keď k nám prišiel, mal starú s vyrobenou drevenou zarážkou, aby mu nepadali veci. Lavica, ktorú potreboval, bola príliš drahá. A tak sme si s deťmi povedali, že s tým niečo musíme urobiť. Zorganizovali sme benefičnú zbierku. Vybierali sme 400 eur. Vyšlo nielen na lavicu, ale aj na špeciálnu stoličku, čo má pre neho veľký význam, vzhľadom na to, že väčšinu dňa presedí. Vždy mám slzy v očiach, keď ho vezmeme do telocvične. Sú úžasní! Okolo neho, ako ochranka. Všetci. Aj Kubo, aj oni. Sú to priateľské a dobré deti s veľkým srdcom. Tento rok sme sa rozlúčili, idú do piateho ročníka. A ja viem, že ich pomoc bude pokračovať. Som si istá. A prečo sa môj príbeh volá BUBO? Lebo tak voláme trojčky, ktoré nesmierne obohatili našu triedu. Jaja, Dada a BUBO. Moji štvrtáci už nie sú JA, ale krásne MY!“

List napísala Beáta Jamrišková, pedagóg, čin vykonal v šk. roku 2014/2015 kolektív žiakov 4. triedy, Spojená škola F. Hanáka, A. Hlinku 44 Prievidza

Pomoc rovesníkom / list C

Rastislav pomáha spolužiačke Frederike s doučovaním

„Bol pondelok, hodina matematiky. Pre ostatných pohoda, pre spolužiačku Frederiku katastrofa. Nerada sa učila. Učivo na matematike – zlomky – bolo pre nás šiestakov celkom ľahké, len Frederika to nevedela pochopiť. A tak pri odpovedi schytala opäť ďalšiu päťorku. Ponúkol som sa jej, že ju môžem doučiť. Frederika súhlasila. Na papier som jej napísal príklady podobné ako počítame v škole. Zo začiatku jej to veľmi nešlo, ale po niekoľkých príkladoch to začala chápať. Bol som šťastný, že jej to ide. Frederike sa to doučovanie zapáčilo, tak sa ma spýtala, či ju môžem doučiť ďalšie učivo – meranie uhlov. Súhlasil som. S Frederikou som bol v kontakte aj cez internet. Postupne sa jej darilo. Jedného dňa som ochorel. Ale Frederika sa nevzdávala, učivo už ovládala. Rozhodla sa prihlásiť z matematiky. Dostala trojku. Keď mi to Frederika oznámila, bol som šťastný asi viac ako ona. Dal som jej sľub, keby ničो opäť potrebovala, nech za mnou príde.“

List napísal a skutok vykonal Rastislav Madák, v šk. roku 2014/2015 žiak 4. triedy, ZŠ Záhorácka 919, Borský Mikuláš

Pomoc rovesníkom / list D

Veronika sa zastala kamarátky, keď sa jej spolužiaci vysmievali

„Moja spolužiačka Veronika je nielen dobrá kamarátka, ale aj dobrý človek. Pomáha tým, ktorých má rada, ale aj tým, ktorých nemá rada. Obdivujem ju v tom, že nech sa stane čokoľvek, optimizmus má pripravený v každej chvíli. V triede máme spolužiačku, ktorú skoro nikto nemá rád. Nieкто ju znáša, nieкто ani to. Veronika ju neoblubuje, ale sú prípady, v ktorých sa ju snaží

obrániť. Keď na ňu spolužiaci nadávajú, Veronika im povie, aby prestali. Pre toto dievča to znamená veľa. Už len to, že jej neublížujú slovami je výhra. Nikdy jej nikto zo spolužiakov fyziky neublížil, ale vždy si na ňu našli posmešky. Veľmi škaredé. V poslednej dobe sa správanie spolužiakov k nej zlepšilo. Už ju nevidím plakať na lavičke a pevne verím, že ak to pôjde takto ďalej nájde si viacerých a dúfam, že aj dobrých kamarátov. Veronika jej v tom veľmi pomohla.“

List napísala Tamara Bottová, v šk. roku 2014/2015 žiačka 5. triedy, ZŠ Družicová 4, Košice, skutok vykonala Veronika Skalská, v šk. roku 2014/2015 žiačka 5. triedy, ZŠ Družicová 4, Košice

Pomoc rovesníkom / list E

Eliška so spolužiakmi podporujú kamaráta pri liečbe nádorového ochorenia

„Stalo sa to minulý rok. Jakub začal mať problémy s videním. Nevnímal ľudí a narážal do stien. Zistili, že má na mozgu veľký nádor, ktorý mu blokuje jeho očné centrum. Lekári sa dlho dohadovali, či Jakuba budú operovať, alebo nie. Medzi tým som ho bola pozrieť. Jeho mama ho viezla na vozíčku veľmi slabého a nevidel ma. Snažila som sa ho rozveseliť. Hovorila som mu ako našim spolužiakom chýba, že ho všetci podporujú a modlia sa za neho. Povedal mi, že lekári ešte nevedia či s ním bude, ale že tam dobre varia. Keď som sa vrátila späť do školy, rozhodli sme sa, že sa Jakubovi zložíme na pár darčiekov. Každý prispel. Strašne som sa bála, že sa operácia nepodarí. Celý deň sme sa s mojimi spolužiakmi nevedeli upokojiť. Na druhý deň mi prišla SMS, že operácia prešla bez väčších komplikácií. Všetci sme sa tešili. Za vyzbierané peniaze sme mu kúpili dosť užitočných vecí, napr. vankúš, lampičku, tričko s našimi podpismi, nutelu atď. Jakuba pár dní po operácii prepustili domov, kde čakali na ďalšie inštrukcie lekárov. Tam som mu darčeky doručila. Bol nahneván za to, že sme mu niečo kupovali, ale zároveň bol šťastný. Vedel, že na neho myslíme a máme ho radi a aj to, že nám chýba. ...Po dlhom uvažovaní sa Jakub rozhodol prísť do školy pozrieť spolužiakov. Tam nám zároveň oznámil, že ho lekári poslali na ožarovanie do Prahy na dva mesiace. Odtiaľ mi často volával. Sťažoval sa mi, že mu býva veľmi zle a trápia ho isté nevoľnosti. Dokonca mu vypadali všetky vlasy. Keď sa Jakub vrátil začal sa snažiť dohnať čo cez rok zmeškal. Dnes Jakub chodí pravidelne do školy, učí sa, má dobrý priemer. Bohužiaľ však stále nevidí a chodí so slepeckou paličkou. Spolužiaci ho však berú ako seberovného a pomáhajú tak ako to ide. Jakub je šťastný a to je hlavné. Chodieva jazdiť s mamou na tandemovom bicykli. A ja verím, a nie som sama, že raz Jakub znova uvidí a bude si užívať život naplno tak ako nikdy.“

List napísala a skutok vykonala Eliška Ištoková, v šk. roku 2014/2015 žiačka 7. triedy, spolu s kolektívom 7. triedy ZŠ s MŠ A. Merici, Halenárska 45, Trnava

4. kategória: POMOC ĽUĎOM

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Ja a svet okolo
- Svet okolo nás – pozitívne hodnoty
- Spolupatričnosť medzi ľuďmi
- Spoluzodpovednosť za spoločnosť v ktorej žijeme
- Rešpekt voči ľuďom
- Odvaha postaviť sa nespravodlivosti a násilium
- Ľahostajnosť – mňa sa to netýka
- Úcta a pomoc starším

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC ĽUĎOM:

Pomoc ľuďom / list A

Kamaráti zo školy zavolali záchranku staršej pani, ktorá mala úraz

„Raz, keď sme išli s chalanmi zo školy, tak kráčala za nami staršia pani. Ako sme tak išli, zrazu sme počuli buchnutie. Preľakane sme sa otočili. Videli sme starú pani ako leží nehybne na zemi. Nestratili sme duchapritomnosť, pribehli sme a snažili sme sa zistiť, či dýcha. Keď sme zistili, že dýcha, snažili sme sa ju prebrať. Podarilo sa. Keď sa prebrala skúšali sme ju zdvihnúť. Nešlo nám to. Na pomoc nám prišli mladší páni, ktorí išli okolo. Spoločne sme ju postavili. Povedala, že je v poriadku a už to zvládne sama. Ale tým sa to nekončí, pretože som jej to až tak neveril, rozhodli sme sa ju sledovať. Keď sa snažila vyliezť po schodoch, spadla a udrela si hlavu aj chrbát. Nehýbala sa. Po zhodnotení situácie som prišiel na to, že najlepšie bude zavolať záchranku. Dnes viem, že som konal správne. Pani odviezli do nemocnice a tam jej poskytli profesionálnu pomoc.“

List napísal a skutok vykonal Filip Gašparík s kamarátmi, v šk. roku 2014/2015 žiak 5. triedy, ZŠ L. Novomeského 11, Trenčín

Pomoc ľuďom / list B

Chlapci privolali pomoc k neznámej žene, napriek tomu, že ju dospelí obchádzali

„Už tretí rok sa na našej Rozmarínke venujem vždy začiatkom školského roka Detskému činu. Malý zošitok s krátkymi príbehmi, ktoré občas dokážu dojať aj pubertákov, má však na našej škole už dlhšiu históriu. Nikdy sme však žiadny list neposlali, až dodnes, keď ma vyhledali dvaja siedmci a jeden šiestak. Sú to chlapci, ktorí žijú pre florbal a futbal striedavo, písanie listov nie je ich silnou stránkou, okrem toho to nie je ani „in“ (v ich veku)... Vedeli však, za kým majú ísť, keď si mysleli, že urobili dobrý skutok. Porozprávali mi príbeh, ktorý sa odohral deň pred tým, než ma vyhledali. Išli domov z obľúbeného florbalu, zašli na hamburger a cestou späť na sídlisko videli v parku ležať asi päťdesiatročnú pani. Triasla sa a nevedela sa postaviť. Spôčiatku nevedeli,

čo majú robiť, keďže dospeláci chodili okolo a nikto nepomohol, strach zaúradoval aj u nich. Poprosili okoloidúceho pána, nech sa ide pozrieť na ležiacu pani, či nepotrebuje lekársku pomoc. Ten však „odborným okom“ rozhodol, že jej určite nič nie je a odišiel. Chlapci boli na odchode tiež, no nedalo im to, predsa len, nie je normálne, aby niekto ležal v parku a každý ho ignoroval. Otec jedného z chlapcov je policajt, zavolali mu, on neváhal ani minútu, prišiel a zavola aj záchranku. Neznáma pani nešťastne skombinovala alkohol s liekmi, sanitári však zasiahli a všetko dobre dopadlo... Kto vie, keby nešli okolo deti, ktoré tento „zlý“ svet vnímajú ešte trošku inak a „neškatulkujú“ ľudí, možno by to malo oveľa horší koniec.“

List napísala PhDr. Lívia Markovicsová, pedagóg, skutok vykonali Július Csépló, v šk. roku 2014/2015 žiak 6. triedy, Adam Kacz a Dominik Kováč, v šk. roku 2014/2015 žiaci 7. triedy, ZŠ Rozmarínová 1, Komárno

Pomoc ľuďom / list C

Deti vyzbierali kartóny pre starú pani, aby mala čím kúriť

„Na hodine etickej výchovy sme sa od pani učiteľky dozvedeli o starej pani z našej obce, ktorá chodí do kontajnerov po staré kartóny, aby si mala čím kúriť a aby mala na čom variť. Keďže sa blížila zima, potrebovala čo najviac kartónov na kúrenie. Nemala to ľahké, pretože žila sama, mala zdravotné problémy a pri chôdzi jej pomáhala zdravotná pomôcka – posuvný vozík. S pani učiteľkou sme sa dohodli, že nazbierame čo najviac kartónov, aby sme jej to aspoň trochu uľahčili. V jeden deň náš mladší spolužiak Filip doviezol do školy vozík, do ktorého sme naložili kartóny a papierové obaly donesené z domu a vybrali sme sa k domu starej tety. Keď sme tam prišli, videli sme veľkú kopy odpadového papiera na dvore aj na chodníku. Nezvonili sme, ani sme neklpali, len sme všetok náklad spoločne pridali k ďalším. Mali sme z toho trochu zvláštny pocit, ale nakoniec v nás vyhral pocit pomoci a radosti z dobrého skutku. Vieme, že teta zimu zvládla a my sme sa naučili, že pomáhať druhým je ľudské.“

List napísali a skutok vykonali Ludmila Hurajtová, Miroslava Mravová, Daniela Mrázová a Filip Juríček v šk. roku 2014/2015 žiaci 7. a 5. triedy, ZŠ Školská 168, Štrba

Pomoc ľuďom / list D

Jakub odprevadil suseda domov

„Bol utorok. Podvečer som sa vybral s kamarátom Peťom von. Stretli sme sa, porozprávali a rozlúčili sa. Cestou domov som zrazu zazrel v diaľke na chodníku nejakú postavu. Nevidel som celkom jasne, ale ležal tam niekto na zemi. Najskôr som sa zľakol, lebo som si myslel, že ten človek omdlel. Blížil som sa pomaly k nemu. Bol to muž. Všimol som si, že muž kľučal a opieral sa o obe ruky. Videl som ho viackrát na našom sídlisku. Keď som sa naňho zahľadel, zistil som, že je opitý. Nevedel som, či mu mám privolať sanitku alebo inú pomoc. On sa ma však spýtal, či by som ho neodviedol domov. Našťastie nebýval ďaleko. Bol dosť ťažký. Keď sme zastali pred vchodom, vydýchol som si. Muž sa mi poďakoval a núkal mi peniaze. Ja som však odmietol a odišiel som preč. Dodnes ho stretávam a vidím ho často v podnapitom stave. Dúfam len, že raz, keď to preženie s alkoholom, nebude mať jeho príbeh iný koniec.“

List napísal a skutok vykonal Jakub Vajčovec, v šk. roku 2014/2015 žiak 8. triedy, ZŠ Važecká 11, Prešov-Šváby

Pomoc ľuďom / list E

Adamko venoval peniaze k narodeninám deťom z Ugandy

„Adamko je obyčajný chlapec, ktorý vyrastá v rodine s dvoma bratmi a veľmi ma prekvapil jeho čin. Myslím si, že vyrastá z neho chlapec, ktorý je síce malý, ale svojím činom je už dnes veľký a píšu o ňom aj noviny v zahraničí. Teším sa, že už dnes môžeme hovoriť o ňom, ako o človeku s veľkým srdcom, pretože pomohol piatim bratom z Ugandy, ktorých videl iba na fotografiách. Ich smutný a ťažký životný príbeh, ktorý sa Adamko dozvedel od tety Margriet Mikkelsen, ktorá žije v Holandsku a pracuje v nadácii na pomoc deťom v Ugande, ho tak zaujal a aj dojal, že urobil niečo, čo si zaslúži pozornosť nás všetkých. Na svoje narodeniny si od nikoho z rodiny neprial žiadne hračky ani žiadne dary, ale všetkých poprosil, aby mu darovali peniaze. Tak sme sa celá rodina dohodli, že mu vyhovíme. Domnievali sme sa, že si chce kúpiť novú hokejku alebo dres, keďže hrá hokej. Veľkým prevapením pre nás všetkých bolo, že Adamko po svojej narodeninovej oslave dal svoje peniaze mamke a povedal jej: „Mamička, rád by som daroval tieto peniažky deťom z Ugandy, tí ch viac potrebujú ako ja. Ja mám všetko, čo potrebujem a týmto spôsobom by som im rád pomohol v nešťastí.“ V ten deň aj tak urobili, napísali tete Margriet do Holandska mail a darovanú sumu 120 eur preposlali na účet nadácie. Za tieto peniaze bola pre chlapcov zabezpečená zdravotná starostlivosť, dostali nové matrace na spanie a sieťku na komáre, jedlo a pitnú vodu, ktorá je pre nich najväčším darom. Adamko o svojom skutku porozprával svojej pani učiteľke a pripravil prezentáciu, v ktorej tieto chudobné deti z Ugandy predstavil aj svojim spolužiakom. Jeho čin ich inšpiroval a celý kolektív sa rozhodol pomôcť mu v jeho iniciatíve. Triedna pani učiteľka zorganizovala v triede zbierku školských potrieb a oblečenia a spoločne všetko zabalili do balíkov a poslali do humannej nadácie v Holandsku. Odtiaľ už veci putovali k novým priateľom z Ugandy. Samotný Adamko bol nadšený zo záujmu svojich spolužiakov, ktorí chceli tiež pomôcť a povedal: „Som šťastný, že som chlapcom pomohol. Určite to nebolo poslednýkrát. Chcel by som, aby čo najviac šťastných detí urobilo radosť druhým. Veď myslieť na iných a pomáhať im, je najkrajšia vec“. Je úžasné, že sa malý deväťročný chlapec podieľal na niečom humánnom, čo v dnešnom svete je vzácnosťou a neobyčajným prejavom ľudskosti a „človečenstva.“

List napísala Ludmila Držíková, Adamova teta a Mgr. Renáta Goriláková, pedagóg, skutok vykonal Adam Kreškóci, v šk. roku 2014/2015 žiak 4. triedy, ZŠ Nábřežná 95, Nové Zámky

5. kategória: POMOC PRÍRODE

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Zodpovednosť za prírodu
- Človek ako jej súčasť
- Ľahostajnosť voči prírode a jej následky
- Poznanie prírody a jej zákonitostí
- Každý živý tvor má v prírode svoje jedinečné miesto
- Súcit so zvieratami odkázanými na našu pomoc
- Ako môžu deti pomôcť prírode
- Ako sa ničenie prírody spätne vypomstieva človeku

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII POMOC V PRÍRODE

Pomoc prírode / list A

Zachránila zajačika

„Stalo sa to pred 2 mesiacmi. Doma sme chovali zajace. Jedného dňa sa samica okotila a porodila šesť mláďat, Všetky boli zdravé a spokojné. Nikto z nás nečakal, že samica ochorie a ochrne na zadné nohy. Vtedy mali mláďatá týždeň a pol, čiže boli veľmi malé. Nevedeli ešte samé jesť. Raz ráno išiel ocko nakrmiť zvieratá, keď prišiel ku samici vôbec sa nehýbala... bola mŕtva. Čo bude s mláďatami? Veľmi sme sa o ne báli. Každý deň ráno, na obed a večer sme mladé krmili mliekom zo striekačky. Bolo to ťažké sa o nich postarať. A navyše cítili, že pri nich nie je mama. Keďže rodičia chodili do práce a ja do školy, nemohli sme im venovať plnú starostlivosť. Videli sme ako postupne slabnú. Až sa stalo, že pomaly umierali. Nakoniec ostal iba jeden. Podobal sa na malú čiernu guľku. Bol to samček, dali sme mu meno Murko. Zdá sa, že aj keď vyzeral najmenší zo všetkých bol najsilnejší. Aj keď je mi smutno za ostatnými, teším sa, že ostal práve Murko. Podľa mňa prežil kvôli odhodlanosti pomôcť, pevnej vôli a možno, že ho zachránila aj jeho nenásytnosť.“

List napísala a skutok vykonala Laura Novotná, v šk. roku 2014/2015 žiačka 4. triedy,
ZŠ Povýšenia sv. Kríža, Smrekova 38, Smižany

Pomoc prírode / list B

Kolektív žiakov monitoruje čistotu vody v potoku Ida

„Na jar tohto roku som začal so spolužiakmi a pani učiteľkou robiť rozborý vody v miestnej rieke Ida. Prečo? Monitorovať čistotu vody v rieke sme sa rozhodli preto, lebo počas našich výletov sme videli menšie i väčšie „čierne“ skládky rôzneho druhu odpadu. Najčastejšie to boli pohodené prázdne sklenené fľaše, mnohé z nich boli rozbité, ďalej „záplava“ plastu najmä v podobe tašiek, vriec, našli sme vyhodené staré sedadlá z nákladného automobilu, pneumatiky z áut... Odbery vody sme robili na troch rôznych miestach s veľkým niekoľkokilometrovým rozstupom pred našou obcou, v obci a ďaleko za obcou v blízkosti mestskej časti Košice. Pri chemickom rozboře vody sme využívali lakmusové pásiky. Zaujímavý bol biomonitring vody, našli a spoznávali sme rôzne vodné bezstavovce – podenky, pošvatky, ktoré žijú iba v najčistejších vodách. Našli sme aj potoč-níky, malé pijavice i malilinkého ráčika. Aká bola veľká naša radosť, keď vždy obidve metódy nám potvrdili, že kvalita vody bola veľmi dobrá, dosahovala stupeň – jeden. Úprimne nás to potešilo. Práve tieto aktivity a práca v teréne nás vyburcovali k väčšej aktivite, a to k spolupráci s dvoma obecnými úradmi – v našej i susednej dedine. Samozrejme i počas Dňa Zeme sme sa zapojili do likvidácie nelegálneho odpadu, ktorý bol ponajviac roztrúsený pred a za obcou. Ako škola sme nazbierali mnoho vriec odpadu, ten sme zhromaždili na vyznačenom mieste a o jeho odvoz sa postaral obecný úrad. Cez spomínané aktivity, a hlavne cez zaujímavý biologický monitoring vody sme sa rozhodli, že sa posunieme v ochrane prírody ešte vyššie – a to starostlivosťou o naj-vzácnjší poklad prírody – a tou je mokraď... Robili sme na nej prieskum kvality vody, prieskum druhov rastlín a živočíchov. Suchšie časti mokrade sme spojili s potokom Ida, jednotlivé časti mokrade sme vzájomne poprepájali, prehĺbili motykami, aby sa zlepšil vodný režim a aby sa tak voda

udržala celoročne. Pri práci na mokradi nás očarili rozličné vážky – šidlovky, šidielka i hadovka obyčajná. Pred nami skákala kunka žltobruchá a vo vode plávala užovka obojková. Na vodných rastlinách – na škripinci jazernom a ostriciach sedeli pestrofarebné motýle. Získavame osobné zážitky v mokradi, snažíme sa zachrániť mokrad' stálym prívodom vody, monitorujeme všetok život na mokradi a sme radi, že spolupracujeme aj s odborníkmi z Povodia Hornádu a Bodvy, ktorí vedú o našich aktivitách a v prípade našej potreby nás aj usmerňujú. Naše aktivity v prospech prírody nás naplňajú dobrým pocitom, že možno aj týmto naším pričinením zachrátime mokrade – živé perly prírody – ktoré patria k najproduktívnejším biotopom sveta a slúžia ako prírodná čistiareň vody.“

List napísal Marcel Balogh, v šk. roku 2014/2015 žiak 6. triedy, skutok vykonal kolektív ZŠ Školská 10, Malá Ida

Pomoc prírode / list C

Laura sa starala o poranenú srnku

„Môj ocino je poľovník. Raz, keď šiel do lesa, videl na lúke malú srnku, ktorá plakala, pretože vedľa nej ležala jej mŕtva mama. Bolo obdobie žatvy a keď srnky vybehli na lúku, akurát vtedy tadial prešiel kombajn a mamu zabil. Malá srnka stihla uniknúť, ale mala vážne zlomenú nohu. Toto sŕnča malo sotva 5 dní a nevedelo sa o seba postarať. Tak sme ju teda vzali domov, pretože s takýmito zraneniami máme skúsenosti. Spravila som jej miesto, kde si môže odpočinúť a každú hodinu jej zarábala mlieko. Potom som ju krmila z fľašky. Nohu som jej raz za dva dni previazala a natrela. Postupne sa jej noha začala hojiť. Bývame pri lese a tak sme ju začali púšťať aj tam. Keď mala rok, pustila som ju do lesa už navždy, lebo som vedela, že sa o seba dokáže postarať už sama. Doteraz nás chodí navštevovať aj so svojimi malými. Ja jej nosím jedlo doteraz a ona sa mi za to odďačuje tak, že sa chodí sem – tam ukázať až na náš dvor.“

List napísala a skutok vykonala Laura Antolová, v šk. roku 2014/2015 žiačka II. OG, Gymnázium Párovská 1, Nitra

Pomoc prírode / list D

Pomoc vtáčikovi so zraneným krídlom

„Raz ráno som s kamarátom išli odviešť brata do škôlky. Keď sme sa vracali všimli sme si na zemi vtáčika, ktorý mal zranené krídlo. Snažil sa vzlietnuť, ale nedarilo sa mu. Označili sme ho stužkou. Našli sme ho na mieste, kde chodí veľa psov. Vyzeral ako vtáčik, ktorý má klásť vajčeka, lebo bol veľmi tučný. Chceli sme ho chytiť a doniesť ho na náš školský dvor, ale nedarilo sa nám. Tak sme mu dali chleba a išli sme už preč, lebo sme meškali. Keď sme sa vracali, dali sme mu znova jesť a podarilo sa nám ho chytiť. Keď sme prišli pred činžiak, rýchlo sme nazbierali listie a urobili sme mu hniezdo. Každý deň sme mu dávali jesť. Chytali sme mravce a hľadali dážďovky. Prešiel týždeň a vtáčik sa mal čo lepšie a o ďalších päť dní už vedel lietať. Potom odletel a našli sme ho v jednom hniezde s malými vtáčikmi. Spoznali sme ho vďaka stužke na nohe. Vtáčik sa volal Helena podľa pani učiteľky Heleny Demočkovej z 3. A.“

List napísala a skutok vykonala Nikola Kaproncovayová, v šk. roku 2014/2015 žiačka 3. triedy, skutok vykonal Marcus Šuba, v šk. roku 2014/2015 žiak 4. triedy, ZŠ Z. Nejedlého 2, Spišská Nová Ves

Pomoc prírode / list E

Kika zachránila psíka pred utopením

„Jedného dňa som skoro prišla o najlepšiu kamarátku. Žijem v Cigli, podhorskej dedinke pri Prievidzi, so svojou rodinou a najlepšou kamarátkou – Denkou. Je to malý psík s hrdzavou srstou a vždy usmiatymi očami. Bol pekný deň a Alex, sused odvedľa, navrhol, aby sme sa šli prejsť aj s Denkou k jazeru za dedinou. Je to vlastne štrkovisko zaliate vodou. Často sa v ňom kúpu ľudia, ale aj ich psí miláčikovia. Denka má rada vodu, takže vedela, že si môže zaplávať.“

Po brehoch štrkoviska je natiahnutá fólia, na ktorej sa veľmi šmýka. Denka sa v návale radosti rozbehla a... nohy sa jej rozleteli, pleskla do vody a veľmi sa čudovala. Na breh sa jej ťažko vracalo, pretože jej to nedovoľovala šmykľavá fólia. Strašne som sa zľakla a kričala o pomoc. Ja totiž nie som dobrý plavec. Môj krik začulo nejaké, pre nás cudzie dievča. Pribehla k nám, a keď videla, že psík má problémy, skočila za ním a vytiahla ho von. Tak som sa zoznámila s Kikou – šiestačkou z neďalekej dedinky Koš. Veľmi som jej ďakovala za Denku, s ktorou som sa v mysli lúčila. S Kristínkou sa stretávam doteraz.“

List napísala Tatiana Dvorská, v šk. roku 2014/2015 žiačka 5. triedy, ZŠ Malonecpalská 206/37, Prievidza, skutok vykonala Kristína Sedliačková, v šk. roku 2014/2015 žiačka 6. triedy, Nová 525, Koš

6. kategória: DOBRÝ NÁPAD

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- Vlastná iniciatíva a kreativita
- Všímavosť a citlivosť voči ľuďom i okoliu
- Schopnosť nápad realizovať a doviest' do konca
- Vedieť pre svoje nápady získať aj ostatných
- Uspokojenie z realizácie dobrého nápadu
- Nezištnosť a prínos nápadu

NOMINOVANÉ SKUTKY V KATEGÓRII DOBRÝ NÁPAD

Dobrý nápad / list A

Lucia výrobou a predajom šperkou vyzbierala peniaze pre nadáciu Plamienok

„Moja mama sa dostala do nemocnice, operovali ju. Kým sme čakali na výsledky, zamyslela som sa, koľkí potrebujú peniaze, keď sa im zhorší zdravotný stav a ocitnú sa zoči-voči diagnóze: zhubný nádor. Rozhodla som sa vyzbierať peniaze, ktoré potom darujem niektorej z nadácií. Som zručná, rada šijem, vyšívam, zhotovujem šperky (prstene, náramky, náušnice). Naučila som

to aj kamarátku, ktorá mi pomáhala pri výrobe šperkov z drôtu a korálikov. V škole sme dvakrát za rok cez prestávky predávali svoje produkty, resp. brali ďalšie objednávky na základe vzoriek. Takto sa nám podarilo vyzbierať peknú sumu. Mama mi pomáhala pri výbere nadácie. Rozhodli sme sa za Nadáciu Plamienok, ktorá pomôže nevyliciteľne chorým deťom a ich rodinám byť spolu doma. Osobne sme im odovzdali peniaze, za ktoré boli veľmi vďační. Plánujem pokračovať v tejto forme zbierky a naďalej podporovať túto nadáciu.“

List napísala a skutok vykonala Lucia Nagyová, v šk. roku 2014/2015 žiačka 7. triedy,
ZŠ a Gymnázium s VJM, Dunajská 13, Bratislava

Dobrý nápad / list B

Žiaci si adoptovali chlapca z Ugandy

„Hoci majú všetky deti právo na vzdelanie, nie všetky majú možnosť vzdelávať sa. Naša škola má na diaľku adoptovaného afrického chlapca Kata Vincenta z Ugandy, ktorému pravidelne finančne prispieva na štúdium. Na získavanie financií volíme klasickú zbierku, najčastejšie spojenú so žiackymi vianočnými trhmi. Ale takáto akcia si vyžaduje obetovanie svojho nepatrného zisku alebo vypýtanie peňazí od rodičov. Tentoraz sme motivovali žiakov, aby sa pokúsili získať peniaze vlastným úsilím, nie len vypýtaním si ich od rodičov, prípadne obetovaním z vreckového. Šestnásť žiakov našej školy namalovali skutočne pekné obrazy na plátno, ktoré sa následne vydražili na tohtoročnom školskom plese v Klíne. Keby každý chcel pomôcť druhému, pomohlo by sa všetkým. (Eschenbachová) Krásnym dôkazom tohto výroku rakúskej spisovateľky bolo, že ochota našich detí pomôcť sa preniesla aj na hostí plesu, ktorí neváhali a všetky obrazy vykúpili. Výsledok akcie bol pre všetkých veľmi prekvapivý. Šestnásť detských obrazov sme tak vydražili za 385 eur, pričom najdrahší stál 60 eur a najmladší účastník bol žiak 4. ročníka. Umožní nám to podporiť aspoň jedno africké dieťa. Je to tak málo a predsa tak veľa. Fotografie obrazov môžete vidieť na stránke našej školy <http://zsklin.edupage.org> v priečinku Fotoalbum/Obrazy.“

List napísala Mgr. Anna Romaňáková, pedagóg, skutok vykonal kolektív detí v šk. roku 2014/2015, ZŠ s MŠ Klin

Dobrý nápad / list C

Kolektív žiakov podporuje bývalého spolužiaka z detského domova

„Každý rok začiatkom decembra u nás v škole prebieha finančná zbierka pre deti z detských domovov nášho okresu. No a vtedy sme si povedali : „A prečo neurobíme my v 4. B zbierku pre nášho Filipka?“ Aby ste vedeli, kto je Filipko. Je to normálny chlapec, ako ktorýkoľvek z nás, len nežije s rodičmi. Bol našim spolužiakom a teraz, od októbra žije v detskom domove v Hriňovej. A tak to vypuklo. Nazvali sme ju – Filipkove Vianoce. Doma sme rozbili prasiatka a s rodičmi sme vyrazili na nákupy – hračky, knihy, športové potreby, školské pomôcky, oblečenie, aj novú pyžamu. To preto, aby na nás pri zaspávaní myslel a spomínal na všetky pekné dni v našom kolektíve. Vznikol nám veľký balík, ktorý sme sviatočne zabalili, priložili sme pre Filipka list a veľa pozdravov.“

Pred Vianocami spolužiač Lacko, jeho ocino a pani učiteľka vyštartovali z Prievidze smer Hriňová. Filipka sme prekvapili, lebo návšteva bola dohodnutá tak, aby o tom nevedel. Mal veľkú radosť z toho, že kamaráti z Prievidze na neho nezabudli. S množstvom darčiekov sa podelil aj so svojimi tromi bratmi, ktorí sú v detskom domove spolu s ním. Pekné Vianoce mal nie len Filipko, ale aj všetci jeho bývalí spolužiaci. Po tejto akcii sa nám pri srdiečku rozlievalo krásne teplo a začali sme rozmýšľať, ako Filipka prekvapíme nabudúce.“

„Na konci školského roka sa pani učiteľka 4. B žiakov spýtala, či by na výlet do Bratislavy pozvali aj ich bývalého spolužiaka Filipka, ktorý býva teraz v detskom domove. Všetci žiaci s jej návrhom súhlasili. „Bol v tom však háčik.“ U niekoho musí Filipko prespať. Bez zaváhania sa prihlásil Lacko Zorad. „U nás! Ja to doma vybavím!“ Rodičia súhlasili. Aj sa podujali, že pre Filipka do Hriňovej pôjdu. A tak Filipko so svojimi bývalými spolužiakmi navštívil Bratislavu. Na druhý deň Lacko zobral Filipka na opekačku i na strašidelné spanie v škole. Celá trieda spolu zažila veľa zábavy. Aj keď sa večer trošku báli, bolo im spolu veselo. Ráno deťom pani učiteľka urobila raňajky a Filipko ešte celý deň zostal so svojimi spolužiakmi. Veľmi sa mu páčili tri dni, ktoré prežil v svojej bývalej škole. Do detského domova si Filipko odnášal nie len zážitky z výletu, ale aj obrovského plyšáka, novú mikinu a policajné lego, po ktorom veľmi túžil. Obdarovali ho Lackovi rodičia, jeho spolužiaci a pani učiteľka. Najväčším hrdinom je pre mňa Lacko, jeho výborní rodičia a sestrička Monika. Nie každý len tak prichýli na tri dni spolužiaka.“

List napísala Želmíra Nováková vychovávateľka, skutok vykonal kolektív detí v šk. roku 2014/2015, ZŠ Ul. energetikov 242/39, Prievidza

Dobrý nápad / list D

Deti zhotovili audioknihu pre nevidiacich

„Naši gymnazisti po vypočutí príbehu spisovateľa Tibora Szomolaiho (ktorý daroval jednému nevidiacemu chlapcovi svoju knihu) sa rozhodli, že prečítajú vyše 600 stranovú knihu nahlas a zhotovia audioknihu, ktorú napália na CD a pošlú tomuto chlapcovi. Od mája do septembra 2014 čítali a do decembra za pomoci učiteľa informatika zhotovili knihu, ktorú chlapcovi slávnostne odovzdali. Je pravda, že do tohto činu sa zapojili aj starší žiaci, ale vystupovali v úlohe koordinátora, mladší žiaci (15-16 roční) „len“ čítali, avšak videli výsledok svojej nezištnej práce nielen v podobe audioknihy, ale aj prekvapenie na tvári chlapca, keď mu CD odovzdali. Audiokniha je prístupná v miestnom knižkupectve aj pre iných nevidiacich a slabozrakých.“

List napísala Zuzana Peternai, skutok vykonal kolektív žiakov v šk. roku 2014/2015, Gymnázium P. Pázmaňa s VJM, Letomostie 3, Nové Zámky

Dobrý nápad / list E

Benko pozval kamarátov do cukrárne za peniaze, ktoré utrážil za predaj kníh a hračiek s ktorými sa už nehral

„Rozhodnutie mladého Benka z Popradu, ktorý sa rozhodol zmeniť svoju detskú izbu zo školskej na prázdninovú sa zmenilo na niečo, čo všetkých prekvapilo. Úplne sám si zorganizoval malý

uličný bazár. Stolík, hudba z malých reproduktorov, nápis Bazár, množstvo hračiek, kníh a dokonca aj oblečenia a k tomu malý usmiaty chlapec, ktorý ponúka svoj tovar. „Pri mojom“ veľkom prázdninovom „upratovaní“ som prišiel na to, že mám akosi veľa hračiek a vecí, na ktoré som už aj zabudol. Bolo mi ľúto ich len tak vyhodiť, alebo položiť ku kontajneru. Tak som sa rozhodol ich na ulici predať, pochválil sa so svojim nápadom mladý obchodník. Pri jeho stolíku sa zastavovali nie len deti, ale aj dospelí. Svoje autička, lietadlá, plyšáky predával po 10, 20, 50 centov. Knihy za euro. Zastavila sa tam aj Zuzka /34/: „Milo ma prekvapil jeho nápad a to, že si to sám vymyslel a zorganizoval bolo obdivuhodné. Kúpila som si tri knihy pre dcérku a „mladý obchodník“ mi ich dal za dve eurá, lebo som si kúpila tri. Moja 5-ročná dcérka mi nedávno povedala Mami daj ma cez prázdniny do zárobkárne. Nevie, kde na také slovo prišla, ale dnes viem, čo jej ponúknem. Nech si aj ona pred domom niečo také zorganizuje.“ Beňo pri svojom stolíku vydržal ponúkať svoje hračky skoro 5 hodín. Prišli ho pozrieť aj kamaráti, ktorým to oznámil cez facebook. Jeho zárobok bol skoro desať euro. A čo s nimi urobí? „Ešte neviem. Ale na prázdniny sa zídu a kamarátov určite pozvem do cukrárne.“

List napísal Igor Ľudňa, okoloidúci a kupujúci, skutok vykonal Benjamin Lištiak, v šk. roku 2014/2015 žiak 5. triedy, ZŠ Fraňa Kráľa 2086/2, Poprad-Veľká

CENA SAŠKY FISCHEROVEJ – MALÝ VEĽKÝ ČIN

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List A

Drobné skutky detí zo Žiliny

Z veľkého počtu krásnych listov vyberáme:

„Raz sme boli so sestrou sami doma. Rodičia boli na rodičovskom združení. Sestra nič nepila. Bola dehydrovaná a odpadla. V rýchlosti som zavolať mamu. Tá mi povedala, že otec príde a zatiaľ mám zavolať susedu. Tá jej pomohla a ja som jej priniesol vodu, Potom prišiel otec a išli sme do nemocnice. Išlo o sekundy. Keď sme prišli do nemocnice, tak si ju tam na pár dní nechali. Nakoniec sme po ňu prišli a zase bolo všetko, ako má byť.“

Dávid Chodelka, 4. trieda, ZŠ Karpatská 8063/11, Žilina

„V autobuse uvoľním miesto na sedenie staršiemu pánovi. Babke chodím do obchodu na nákup. Odniesol som bezdomovcovi, ktorý bol na zástavke pred našim panelákom rožky, chlebič. Jedna teta stratila doklady, ktoré som našiel, dal som ich mame a tá ich odniesla na políciu.“

Sebastián Macúš, 3. trieda, ZŠ Karpatská 8063/11, Žilina

„Volám sa Anetka. Doma často pomáham mame pri upratovaní. Mám rada prírodu a zvieratká. Z lesa pri Strečne som zachránila malé mačiatko a našla som mu nový domov na kolibe a po čase si ho niekto zobral domov.“

Anetka Tokárová, 1. trieda, ZŠ Karpatská 8063/11, Žilina
Listy napísali a skutky vykonal v šk. roku 2014/2015 žiaci ZŠ Karpatská 8063/11, Žilina

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List B
Levikeho objatia zmenili školu

„V septembri začalo navštevovať našu školu malé chlapčiatko – drobné, milé, stále dobre naladené. Jeho diagnózou je Downov syndróm. Bol ku každému prívetivý a jeho drobné rúčky boli poväčšinou pripravené objat' spolužiaka či učiteľa. Každý ho mal rád – spolužiaci v triede, učitelia. Všetci sa mu prihovárali. Časom sa jeho prejavy pohody, priateľstva a lásky preniesli na celú školu. Sme malá školička, žijeme ako jedna rodina a zrazu... Žiaci ráno miesto poloospalého odvrkovania, strohého pozdravu sú k sebe milší, dávajú prednosť jeden druhému pri rôznych situáciách. A čože je to, aj učitelia sú viac priateľskejší, objímajú žiakov, sú láskaví, trpezlivo vysvetľujú, nenápadne usmerňujú, komentujú... A aha, učiteľka Danka sa zvíta s kolegyňou objatím. Pán učiteľ Palko zmierni správanie deviataka ukludňujúcim objatím okolo pliec. A o malých ani nehovoriac, tam sa všetci majú radi ako jedna rodina a tiež je časté objatie. Levike, čo si to porobil s našou školou? Veď sme všetci k sebe oveľa milší! Prijemné správanie veľkých i malých je veľmi dôležité pre celkovú atmosféru prostredia. Tento malý žiačik nám ukázal, že môžeme byť i dobre naladení a aké je dôležité v živote objatie. Ako pôsobí upokojujúco, ovplyvňuje náš charakter, schopnosť popasovať sa s problémom a veľmi ovplyvňuje náš vzťah k iným ľuďom. Vďaka náš malý žiačik. Tvojim príkladom si nás za ten školský rok naučil vytvárať radostné ovzdušie a byť k sebe láskaví...“

Skutok napísala Mgr. Helena Mečárová, špeciálny pedagóg, skutok vykonal Levente Bényí, v šk. roku 2014/2015
 žiak 3. triedy B variant, ŠZŠ Hradná 7, Komárno

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List C
Veronika sa starala o čistotu okien v triede

„Ráno som sa zobudila, naraňajkovala, obliekla a išla do školy. Ako každý pracovný deň. Keď som stála pri vchode do školy všimla som si, že okná našej triedy sú špinavé. Každú prestávku som sa na ne pozerala. Za chvíľu sme mali posedenie so psychologičkou. Preto som nechcela, aby tie okná boli špinavé. No cez krátke prestávky som nemala čas ich umyť. Potom mi napadlo, že máme 7 hodín a po 6. hodine je polhodinová obedová prestávka. Po 6. hodine som ich začala umývať. Bola som rada, že sa pred psychologičkou nebudeme musieť hanbiť za špinavé okná. Hoci si to nikto nevšimol a nikto nás nikdy nepochválil – odvtedy sme s dievčatami z našej triedy vždy okná pretierali keď mala byť nejaká udalosť – totižto tie naše okná sú hneď pri vchode a robia meno našej škole.“

List napísala a skutok vykonal Veronika Pastierovičová, v šk. roku 2014/2015
 žiačka 9. triedy, ZŠ s MŠ Osloboditeľov 30, Žemberovce

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List D
Nina vybavila medailu pre kamarátku, ktorej právom patrila

„Chcela by som opísať jeden dobrý skutok, ktorý som vykonal len nedávno. Robím karate už 7. rok a moja sestra 6. rok. Bola som s ňou na jej najvyššej súťaži, na Majstrovstvách Slovenska. Keď ona dosúťažila, zostala som povzbudzovať aj moje kamarátky. Súťažili v družstvách.

Väčšinou sú v družstve traja členovia, no môžu byť aj štyria, vtedy je jeden náhradník. Aj tieto dievčatá boli štyri. Súťažili všetky rovnako a spoločnými silami vyhrali 1. miesto. Všetci sme sa z toho tešili. Keď nadišiel čas, keď ich mali vyhlásiť na stupni víťazov, boli plné očakávania. Niektoré z nich len prvý krát vyhrali takú veľkú súťaž. Keď im rozhodca odovzdával zlaté medailly, Eme nedal... Povedal, že pre každý team, má len tri. Ema zostala veľmi smutná, veď aj ona sa podieľala na víťazstve.

Keď Viki videla Emu, prišlo jej ľúto a tak jej dala svoju medailu a diplom. Viem, že Viki je statočná a tak sa snažila zakryť smútok... Ja som sa vtedy nahnevala, veď prečo by jedna nemala dostať medailu? A tak som išla za jedným ujom, vysvetlila som situáciu a vypýtala som si ešte jednu medailu pre Viki. Keby som to mala spraviť len tak, nikdy by som sa na to neodvážila. No smútok mojej kamarátky mi dodal odvalu. Nakoniec som vytúženú medailu a diplom Viki dala a ona bola šťastná. Viem, že to nebolo nič veľké, ale aspoň bola Viki šťastná.“

*List napísala a skutok vykonala Nina Hlaváčková, v šk. roku 2014/2015
žiачka II. OG, Gymnázium Párovská 1 spolu s kamarátkou Viki*

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin / List E

Dobrých skutkov nikdy nie je dost'

„1. Mame som pomohol ísť kúpiť potrebné veci. 2. V prírode som zbieral odpadky. 3. Minule som doma kosil trávnik. 4. Pomohol som sadiť zemiaky. 5. Umýval som riad. 6. Vysával som v celom dome. 7. Utieral som prach. 8. Kopal som v záhrade. 9. Pomohol som mame vybrať hrubú palicu. 10. Nachoval som psy v Slatine. 11. Doma som nosil drevo. 12. Trhal som burinu. 13. V škole som zotrel tabuľu. 14. Zbieral som ríbezle a zbieral som aj višne. 15. Poskladal som bielizeň. 16. Otcovi som nosil náradie. 17. Hrabal som lístie. 18. Starkému pomáhám v záhrade. 19. Starkej som pomohol riadiť izbu. 20. Našiel som heslo.“

List napísal a skutky vykonal Marián Mihál, v šk. roku 2014/2015 žiak 4. triedy, ZŠ Jána Drdoša, Viglaš 43

♥ detský čin roka

Hlasovací listok

rok 2015

Škola:	Trieda:
--------	---------

Zaznamenajte, prosím, počet pridelených hlasov k jednotlivým listom.

	LIST A	LIST B	LIST C	LIST D	LIST E
1. kategória					
2. kategória					
3. kategória					
4. kategória					
5. kategória					
6. kategória					
Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin					

Počet hlasujúcich detí celkovo:

Podpis pedagóga:

ĎAKUJEME

všetkým deťom, ktoré svojím dobrým skutkom podporili dobro.

ĎAKUJEME

všetkým deťom, ktoré si všimli dobré skutky iných detí a napísali o nich.

ĎAKUJEME

pedagógom, že sa s deťmi rozprávali a motivovali ich k zapojeniu sa do ankety.

ĎAKUJEME

všetkým dospelým, ktorí deti citlivo a s láskou ocenili.

ĎAKUJEME

všetkým detským porotcom za podporu dobrých skutkov hlasovaním v detskej porote.

ĎAKUJEME

Všetkým projektovým partnerom, priateľom, známym i neznámym ľuďom za podporu projektu.

Radi Vám poskytneme podrobnejšie informácie o projekte:

OZ Detský čin roka

Ševčenkova 21

851 01 Bratislava

Magdaléna Fábryová – koordinátor projektu

Mobil: 0907 797 236

e-mail: magda.fabryova@detskycin.sk

www.detskycin.sk